

Parlament de benvinguda

Ja fa alguns anys que l'Institut d'Estudis Catalans celebra la Diada Nacional de Catalunya a la Casa de Convalescència, la seva seu. Enguany, la pandèmia ha modificat lleugerament el programa. No havent-se pogut dur a terme el mes d'abril l'entrega dels Premis Sant Jordi, hem inclòs aquesta celebració, per bé que d'una manera abreujada, en l'acte d'avui. Val a dir que als premiats ja se'ls va comunicar que havien obtingut els premis corresponents, i ja en van rebre l'import, però mancava el lliurament de diplomes i les fotografies, cosa que farem avui.

Tradicionalment, l'acte de la Diada consta d'un breu parlament del president de l'Institut, que és el que ara estic fent; d'un discurs patriòtic per part d'algun membre de la nostra institució o de les seves societats filials, i d'un acompanyament musical. Tal com poden veure en el programa, enguany seguim aquesta pauta amb l'afegitó que he mencionat dels Premis Sant Jordi.

En anys anteriors, les conferències han estat: «De la resistència emprenedora a la plenitud exigent», per Salvador Cardús (2012); «Virtut de la paraula, virtut de la poesia», per Carles Miralles (2013); «...i un posat ferm menysprea angoixes importunes...», per Josep-Maria Terricabras (2014); «Un futur compartit», per Damià Pons (2015); «Història i política en el passat i en el present», per Eva Serra i Puig (2016); «Catalunya, subjecte sobirà, a la recerca de garanties polítiques: el referèndum de l'1 d'octubre», per Carles Boix i Serra (2017); «Pompeu Fabra: un exemple infrangible de lleialtat nacional», per Joan Martí i Castell (2018), i «El futur de l'economia catalana: brillant o mediocre?», per Andreu Mas-Colell (2019).

Enguany, la nostra conferenciant és Núria Salán, doctora en ciència dels materials i enginyeria metallúrgica i presidenta de la Societat Catalana de Tecnologia, filial de l'Institut. La doctora Salán és un exemple d'allò que les dones poden acon-

seguir a la universitat i en l'aplicació a la societat de la tecnologia que practiquen; si ella ara no en fes esment, direm que tenim previst que faci una conferència a l'Institut sobre aquestes aplicacions que ella i el seu equip han desenvolupat precisament per facilitar la vida de tantes i tantes persones afectades per la COVID-19, tant pacients com sanitaris.

Algú podria preguntar-se si allò que ens explicarà Núria Salán sobre el paper de la dona en els estudis tecnològics i la seva aplicació a la vida real correspon al perfil de «discurs patriòtic» que hem volgut donar sempre a aquests parlaments. Per mi no n'hi ha cap dubte: el paper de la dona en les nostres universitats, malgrat una millora evident en els darrers anys, no és, ni de bon tros, allò que correspondria a la meitat de la nostra població, ni per aquesta proporció aproximadament igual entre dones i homes ni per la seva capacitat intel·lectual (ara que acaben de sortir les notes de les proves d'accés a la universitat, es demostra aquesta igualtat entre noies i nois i, en alguns casos, la superioritat de les noies, com els que hem tingut responsabilitats docents i de recerca podem constatar). I en els ensenyaments tecnològics el desequilibri és encara més gran, en detriment de les dones, és clar. M'apresso a dir que, en aquest aspecte, l'Institut d'Estudis Catalans, malauradament, segueix la pauta general de les nostres universitats.

Per tant, reclamar una més gran presència de la dona a la universitat, i en especial en els ensenyaments que tradicionalment s'han considerat més «masculins», si se'm permet dir-ho així, és no només de justícia, sinó també patriòtic. Un patriota, segons el *Diccionari* de l'Institut, és una «persona que ama la seva pàtria». Com ha de ser aquesta pàtria? Obviaré ara aspectes polítics, socials, econòmics, etc., i em referiré només a un aspecte ètic. A les «Corrandes d'exili», un poema patriòtic com cap altre, Joan Oliver (Pere Quart) deia en la darrera estrofa: «Una esperança desfeta, / una recança infinita. / I una pàtria tan petita / que la somio completa.» Em permetran que alteri el sentit que el poeta donà a aquest darrer vers i que l'interpreti en el sentit que una pàtria, la nostra, no pot ser completa si deixem de banda la meitat de la seva població.

Com que he dit que a l'Institut d'Estudis Catalans no ens diferenciem, en aquest aspecte, de les nostres universitats, recordaré ara als membres que tenim entre el públic allò que des de la Presidència de l'Institut hem reclamat públicament més d'un cop. Ens cal una discriminació positiva envers les dones, de manera que, en l'elecció de nous membres, les seccions no només tinguin en compte l'excel·lència dels candidats i el seu perfil acadèmic, sinó també que prioritzin les candidates davant dels candidats. Això no canviarà de manera immediata la proporció de gènere entre els nostres membres, però serà un pas ferm cap a un futur en què no caldrà lamentar més aquesta situació injusta.

Les peces musicals, també ben patriòtiques, com cal a la Diada, les interpretarà Jordi Figaró, que és professor titular de tenora a l'Escola Superior de Música de

Catalunya, al Conservatori Municipal de Música de Barcelona, i concertista del seu instrument. Els desitjo que gaudeixin del discurs de Núria Salán, de la interpretació de Jordi Figaró i que, en la propera Diada, tot aquest capgirament de la nostra vida que ha suposat la pandèmia sigui cosa del passat.

JOANDOMÈNEC ROS
President de l'IEC